

„Most már nem rémít meg, ha újra bezár az iskola...”

Beszámoló a digitális pedagógiai továbbképzéseink tapasztalatairól

Az online tanítás során megvalósítható megoldások elsősorban intézmény- és pedagógusfüggőek voltak, de nagyban befolyásolta ezt a családok eszközellátottsága, az internet minősége, a szociális háttér, a szülői rálátás (hiánya) az online tevékenységekre. Így nagy kihívás volt átvinni a tanulás örömét abba a világba, amit egyébként a gyerekek nagyon szeretnek.

A pandémia okozta kényszerhelyzet egyre több pedagógus számára teremtette meg a módszertani megújulás és a digitális fejlődés lehetőségét, megnőtt az igény az ilyen jellegű továbbképzésekre, felértékelődött az önképzés. Ezzel együtt reméltük, hogy a több éve várt tanügyi megújulás, ha kényszerből is, de elkezdődik. Rajtunk állt, hogy indulunk-e az új fele, van-e bátorságunk változtatni az addigra elavult gyakorlatokon úgy, hogy közben megőrizzük a régiből, a hagyományosból a még mindig érvényest, a jót.

Már a jelenlegi járványhelyzet előtt is szívesen vettünk részt gyakorlatias, innovatív továbbképzéseken, hangsúlyt helyeztünk a tapasztalati és az együttműködésen alapuló tanulásra, a tantárgyközi megvalósításokra, a kreatív versenyeztetésre, nyitottak voltunk olyan kihívásokra, melyek érdekelték tanítványainkat, mint például a digitális technológiával támogatott tanítás is. Iskolánk már akkor rendelkezett digitális eszközökkel, így nem ért teljesen felkészületlenül az online tanítás, azonban komplex szemléletváltásra volt szükség.

A kezdeti nehézségekben segítő partnerünk volt a csíkszeredai Spektrum Oktatási Központ, lehetőséget biztosított egy tantárgyközi digitális projekt megvalósításához, ennek publikálásához, ezen kívül mentori munkát kínált digitális projektpedagógiai képzéseken magyarországi trénerek mellett.

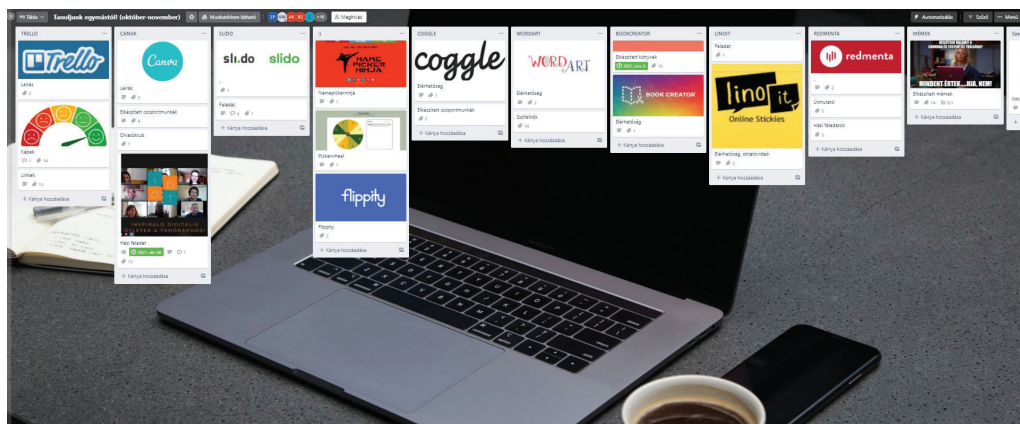
Tanulni akartunk másoktól is, kerestük a fejlődés lehetőségét. Bevált, sikeresnek gondolt jógyakorlatainkkal részt vettünk az Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének Digitális Mentor Programjában és más szakmai konferenciákon.

2020 végén felkérést kaptunk a Hargita megyei Apáczai Csere János Pedagógusok Házától és a karcfalvi Latnamond Tanulóháztól saját (online tanítást segítő) képzések tervezésére és megvalósítására. Aktív pedagógusként, saját tapasztalatainkból valamilyen szinten láttuk, hogy mire van szükség/igény, hogyan lehetne azonnali segítséget adni a pedagógusoknak. A tervezésnél segített a szülői rálátás is, a megfelelő mérték tartása: mennyi szükséges és meddig élvezhető a digitális tanulás a gyermekek/családok számára.

Online képzések

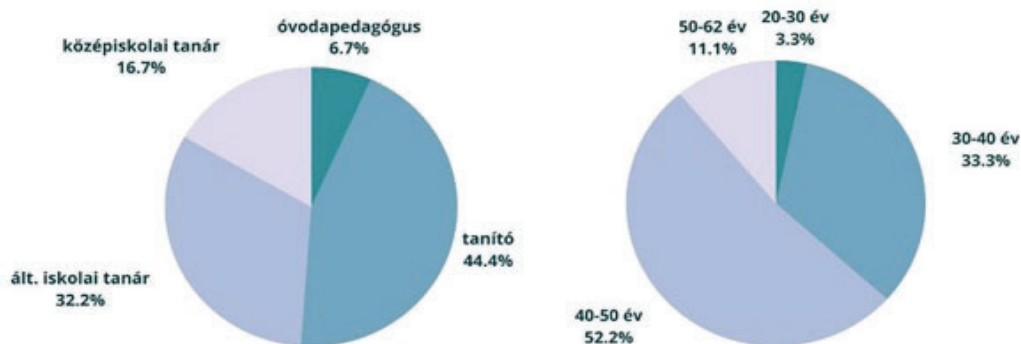
A *Tanuljunk egymástól – Inspiráló digitális ötletek a tanórákhoz* című online képzésünk tavaly év elején került be az Apáczai Csere János Pedagógusok Házának programajánlatába, a Tanügyminisztérium által elismert képzések közé.

A 20 tanórás képzés célja, hogy a résztvevők az általunk bemutatott jó pedagógiai gyakorlatokon keresztül ismerjenek meg tanórán alkalmazható digitális felületeket és módszereket, majd ezeket egyéni és csoportos feladatokkal ki is próbálják. A bemutatott feladatok azonnal alkalmazható ötleteket, megoldásokat, inspirációt adnak, így lehetőség van az egymástól való tanulásra. A négy alkalmas csoportos találkozás mellett egy egyéni konzultáció is a csoporttagok rendelkezésére áll, ahol differenciáltan válaszolhatunk az egyéni kérdésekre.

A képzés anyagát tartalmazó Trello tábla

A közös munkafelület – egy Trello tábla – a képzés után is aktív marad, itt a csoporttagok között tovább is lehetőség van a kommunikációra, ötletek megosztására, kísérletezgetésekre, segítségkérésre.

A résztvevők megoszlása oktatási szintenként és életkor szerint

Egy év alatt öt csoport jelentkezett a képzésre, ez közel 100 résztvevőt jelent. Az életkor szerinti megoszlás adatai egyértelműen hangsúlyozzák, hogy a 20–30 év közöttieknek, vagyis a Z-generáció képviselőinek kevésbé van szükségük ilyen jellegű digitális kompetenciafejlesztő képzésekre, ugyanis ők beleszülettek a digitális világba, jól boldogulnak a tanításra alkalmas felületekkel is. Ezzel ellentétben a 40–45 év fölöttiek magas számban jelentkeznek, ez az a generáció, aki felnőttkorban találkozott a számítógéppel, nekik több időre és energiára van szükségük ahhoz, hogy magabiztosan használják az egyes felületeket.

A számok alapján az online képzéseken a legkisebb arányban az óvodapedagógusok vettek részt, ami azzal magyarázható, hogy a 3–6 éves gyerekekkel volt a legnehezebb részt venni aktívan az online tevékenységeken, szülők bevonása volt szükséges. A résztvevők majdnem fele tanító, ők voltak jelen a legnagyobb arányban. Nekik nagyobb kihívás volt a hatékony online tanulás biztosítása, ugyanis a kisiskolások figyelme nem köthető le aktivitás nélküli kiselőadásokkal, a gyerekek érdeklődésének felkeltéséhez változatos digitális felülethasználatra, kreatív online megvalósításokra volt szükség, és erre igényük van a jelenléti oktatásban is.

A fenti következtetéseket nem csupán a diagrammok adataiból, hanem a résztvevők véleményeiből állítottuk össze. A képzések elején felmérést végeztünk az elvárásokról, az online tanítás alatt tapasztalt problémákról és nehézségekről, a tanulásszervezési akadályokról, közösen vázoltuk azokat a szempontokat, melyeket érdemes szem előtt tartani a digitális technológiával támogatott aktív tanuláshoz.

A képzés végén arra voltunk kíváncsiak, hogy miben segítette a résztvevőket ez a néhány alkalom.

Mit vársz ettől a képzéstől?

Mentimeter

12

Nyisd meg: www.menti.com és használd az alábbi kódot: **3074 6391**

Hogyan értékeled a képzést?

Mentimeter

Ez a képzés számomra nagyon hasznos volt, nagyon sokat tanultam általa. Úgy gondolom, hogy erre a képzésre van a legnagyobb szükség az online oktatás qlatt

Nagyon jó csapat volt! Élmény volt ez a pár alkalom! Köszí, hogy tanulhattunk egymástól!

Nagyon hasznos felületek, fantasztikus ötletek, segítőkész, kreatív képzők. Rengeteg motivációval, hasznos tudással és ötlettel gazdagodtam. Köszönet érte.

Lendületet és önbizalmat kaptam. Most már nem rémítene meg annyira az iskola bezárás vagy online oktatás sem. Köszönöm a segítséget.

Sok információval gazdagodtam, de ezeket „be kell gyakoroljam”, „Annyira jó volt, hogy a most következő másik két képzésen is részt szereték venni, legjobb lenne élőben és nem online, habár ez nagyon kényelmes.

Nagyon hasznos volt. Hasznos dogokat tanultam. Nagyon jó volt a képzők stílusa, előadásmódja, egymásra épültek a gondolatok. Köszönöm, hogy itt lehettem.

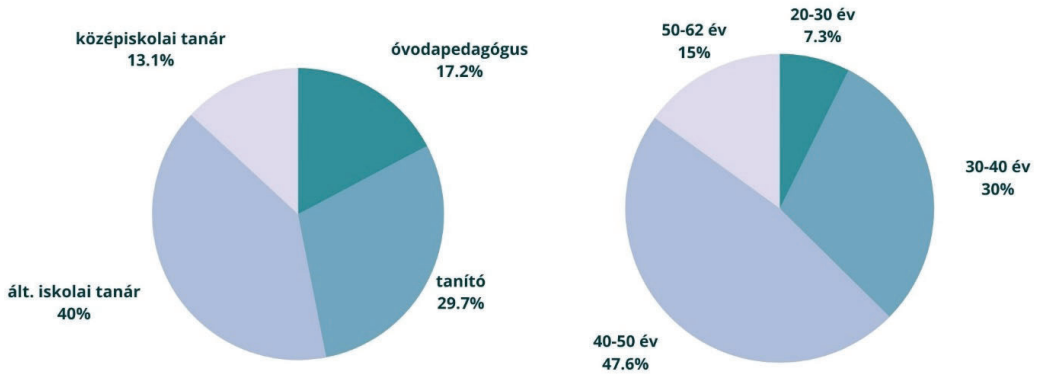
17

Az újra és újra betelt csoportlétszám igazolja, hogy a pedagógusok nyitottak voltak az egymástól való tanulásra, kedvelték a képzés felépítését, és szívesen ajánlották kollégáiknak:

„Nagyon ajánlom ezt a képzést, de bármelyik másikat is, amelyet ez a képzőpáros tart. Rendkívül tetszett a módszer, ahogyan a tanórákon is alkalmazható digitális felületeket bemutatták, és saját munkáikkal alátámasztották. A gyakorlatalapú egyéni- és csoporttevékenységek együttműködést, nyitottságot igényeltek részünkről, amit nagyban megkönnyített az a jó hangulat, ami az egész képzést áthatotta. Mivel egyetlen pillanatig sem kellett azon gondolkodnom, hogy milyen végeredményt kell majd bemutatnom a képzés befejeztével, teljesen át tudtam adni magam a jelennek, és igyekeztem befogadni a sok újat, hasznosat, amit az elkövetkezőekben alkalmazni szeretnék tanítói pályám során. Mindezernt nagyon hálás vagyok. Életem egyik legjobb képzésén vettem részt.” (Dávid-Szabó Cecília tanítónő, Benedek Elek Pedagógiai Líceum, Székelyudvarhely)

Helyszíni képzések

A karcfalvi Latnamond Tanulóházban egy év alatt négy különböző témában hirdettünk meg rövid, kiscsoportos képzéseket, melyek iránt nagy érdeklődés mutatkozott. A 26 helyszíni képzésen 313 pedagógus vett részt minden oktatási szintet képviselve. A legnagyobb számban az általános iskolai tanárok voltak jelen, az életkor szerinti megoszlásnál itt is a 40–50 év közöttiek dominálnak, akárcsak az online képzéseken.

A résztvevők megoszlása oktatási szintenként és életkor szerint

A különböző alkalmakon a résztvevők gyakorlati tudást, élményt, inspirációt, módszertani ötleteket, online és offline térben is használható digitális felületek megismerését várták és kapták, elmondásuk szerint lelkesen, motiváltan, a felfedezés élményével távoztak. Ezek a képzések mindenképpen hozzásegítették őket ahhoz, hogy pozitívabb rálátásuk legyen az online oktatásra, a gyerekek számára élvezhetőbb tanórákat tudjanak megvalósítani.

A pedagógus szakma hatékonyságának kulcsa a folyamatos szakmai fejlődésen túl a kollégák közötti együttműködés és tudásmegosztás. Éppen ezért képzéseink anyagában helyet kapott többek között a digitális technológiával támogatott kooperáció nemcsak a diákok között, hanem a pedagógusok között is, az interdiszciplináris szemlélet, az innovatív értékelés, a projektmunka, a játékosítás is.

Inspiráló volt számomra, hogy ...

Ennyi projektet és interaktív dolgot lehet alkalmazni akár egy átlagos (hagyományos) tanórán is.

A képzésen felsoroltak közül máris kiválasztottam néhányat, amelyeket a közeljövőben ki szeretnék próbálni a gyerekekkel.

Nagyon hasznos volt a Google űrlap tesztje alakításáról szóló rész. Nem ismertem, de örülök, hogy már ismerem a Quizizz-t (jobb, mint a Kahoot), a Linoitot, a Meme generátort és a Genially-t.

Tc. Meli és Zsolt

Üdv, Rebeka :)

Great job!

Inspiráló volt számomra, ahogy ezeket a felületeket beépítitek a tanóráitokba, sok ötletet kaptam a jó gyakorlataitokból. Nem is gondoltam, hogy az értékelésben is ekkora segítséget nyújtanak ezek az alkalmazások. Köszönöm a hasznos információkat! B.Kati

Egyik résztvevő utólagos visszajelzése: „Sikeresen túl vagyok az I. fokozati dolgozatom megvédésén: áprilisban volt az online oktatás idején. Nagyon sok őszinte elismerést kaptam, amit nektek köszönhetek. A módszertanos kolleganőm és az egyetemi tanárok is le voltak nyűgözve a változatos, sokoldalú online módszerektől, amelyeket használtam, és amelyeket töletek tanultam. Most jöttem rá, hogy még a drámapedagógia is működhet online, ha képregényekkel vagy éppen mémekkel ötvözzük. Úgy érzem, sokat fejlődtem pedagógusként, és a módszereket, amelyeket megmutattatok, használni fogom az iskolai jelenlét oktatásában is, nemcsak online. Köszönöm! (Albert Melánia, a Salamon Ernő Elméleti Líceum magyartanára)

Következtetések

A sok negatívum mellett pozitív hozadéka is vannak az elmúlt időszaknak, a hatékony megoldásokat érdemes lenne megőrizni az iskolába visszatérve is. A fejlődő gondolkodású pedagógusok a jelenléti oktatásba is be fogják építeni észszerűen a bevált digitális felületeket és módszereket ott, ahol az iskolai körülmények ezt lehetővé teszik. Remélhetőleg vesztett korábbi értékéből a frontális oktatás, az egész tanórát felölelő táblára való vázlatírás/másoltatás, a csupán jegyadásra fókuszáló értékelés.

Gyakorlatközpontú képzésekre továbbra is nagy szükség van a pedagógusok körében. Meglátásunk szerint, bár kényelmesebb az online képzés, hatékonyabb a helyszíni. Ilyenkor több lehetőség van a differenciálásra, segíteni lehet a résztvevőknek, hogy mindenki saját tempójában haladhasson, ha kell, önbizalmat kapjon, és elégedetten, motiváltan távozzon. Online képzéseken ez egyéni konzultációval érhető el. Mindkét esetben fontos a rugalmasság a képzők részéről, a csoport összetételét figyelembe véve időnként muszáj újratervezni.

Az online térben tartott képzések időigényesebbek, sokkal nagyobb mennyiségben jönnek elő a technikai problémák, mint egy helyszíni képzésen, emiatt lankadhat a motiváció is.

Vannak, akik még mindig elzárkóznak a digitális felületekkel támogatott tanulástól, ennek legfőbb oka még mindig a digitális képzettség hiánya, a szorongás. Ahhoz, hogy a pedagógus alkalmazkodni tudjon a 21. század kihívásaihoz, a technológia gyors fejlődéséhez, a gyerekek új tanulási és információszerzési szokásaihoz, digitális kompetenciával is rendelkeznie kell. Nem elég digitális eszközöket használni, rugalmas pedagógiai szemlélettel és jól meghatározott pedagógiai célokkal kell ezt tenni.

Fontos, hogy élmény legyen a tanulás és a tanítás is!